

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

373.51

Szerző: *Baggio János*Cím: *Új leányközepiskolát Budapestnek.*Forrás: *Újság**Bp.*

(Hely)

1929. VI. 26

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Hely

Új leányközepiskolát Budapestnek!

Beszámoló az idei tanévről — Átlag huszszázalékos a bukás — Tulterhelés miatt panaszkodnak a pedagógusok és diákok — Szomoru nyári vakációnak néznek elébe a középiskolai tanárok

Középiskoláinkban bezárult a tanév s nagyjában már meg lehet állapítani az egyévi munka eredményét. Sajnos, a magyar középiskola ezúttal sem dolgozhatott zökkenések nélkül. Egyrészt az volt a baj, hogy a diákok a súlyos gazdasági helyzet miatt nem tanulhattak olyan eredményesen, ahogyan a boldog békeidők diákserége tanult. Másrészt a diákság nevelői és oktatói is érezték a rettenetes gondok ezernyi ballasztját, ami szintén károsan befolyásolta az iskola munkáját. Ez a két barrikád volt a főakadálya annak, hogy most, az iskolai év végén a diákok egy része és a tanárok zöme nem megy vidám arccal nyaralni.

A középiskolai tanárok csalódtak reményeikben, amelyek akkor ejtették rabbá ezt a derék gárdát, amikor a kultuszminiszter meghozta számukra a szeniumos rendszert. Ez a kis sebészi beavatkozás nem gyógyítja meg a beteget. Legtöbb tanárnak semmi haszna sem származott az új fizetési rendszerből, sőt nagyon sok pedagógus hátrányosabb helyzetbe került, mint volt annakelőtte. A tanárok a tanév folyamán már olyan kétségbejuttató helyzetbe kerültek, hogy nagy részük rendkívüli lépéshez akart folyamodni. Minden iskolában akadnak tanárok, akik azt hirdették, hogy országos tanári kongresszust kell összehívni és ott nyíltan kell beszélni a tanárok anyagi nyomorúságáról, hátha ez az erősebb hang és a bajok őszinte feltárása révbe juttatja ügyüket. Végül azonban a mérsékelt felfogás győzött és a tanárság hivatalos egyesületének, az

Országos Középiskolai Tanáregyesületnek május 4-iki rendes közgyűlésén talált alkalmat arra, hogy egyetmást elmondjon. Közgyűléseit személyes látogatásával tisztelte meg Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter s ott volt

Kornis Gyula államtitkár is, aki a tanárság minden ügyes-bajos dolganak főintézője a kultuszminisztériumban. A közgyűlésen szelid modorban beszéltek. Ami mondanivalójuk volt, azt a közgyűlés előtt külön «helyzetjelentésben» tárták az illetékes tényezők elé. Ez a helyzetjelentés igaz őszinteséggel a többi között ezt mondja:

«A tanári lélek elevensége, rugalmassága és lelkesedése, amellyel azelőtt nemzetnevelő munkáját, az ifju nemzedék szellemének és erkölcsi világának kialakítását sikeresen végezte, ma már annyira megbénult, hogy többé nem tudja tartalommal betölteni azokat a kereteket, amelyekkel az új Magyarország felépítésére bölcs miniszterünk nagyszabású elgondolása kijelölt. Évtizedek óta az amugy is nehéz megélhetési viszonyok közt érzelt mellőzés miatt állandó nyomasztó teher nehezedik a tanárság lelkére és a tanításban az egyéni nyomor gátolja a tanárt... A háborúelőtti időkhöz mérten a tanári közszellem nívója esőkent. Mig azelőtt a tanári szobák, összejövetelek és különféle ülésezések tónusa emel kedetten finom és a tanári hivatáshoz méltóan nyugodt, sőt imponáló volt, ma a tudományos vitatkozások és komoly pedagógiai érdeklődés helyébe ideges kapkodás, türelmetlenség vagy apátia lépett és a beszéd emellen tár-

gya az anyagi ügy, az egyenlőtlen elbánás okozta fájdó sebek emlegetése... A középiskolai tanárság alig tud valami gödöt fordítani a saját tudományos képzésére és korszerű haladására... Nem tulzott az az állításunk, hogy a legtöbb tanár ma nem tanul, hanem csak tanít... Magunk a legnagyobb aggodalommal nézzük, mint őrlik fel a tanári közszellem. Szinte félve gondolunk arra, hogy a nemes hagyományokat lelke mélyén még hűn érző tanárság heroizmusát — ha a segítség késik — meg fogja törni a nyomor, aminek veszélye annál fenyegetőbb, mert az évtized óta tartó nélkülözések miatt a mai tanárság fizikuma és energiája már nem a régi... Nem titkolhatjuk el, hogy az elégtelen tanárság elkeveredése rendkívül nagy.»

Mint ismeretes, azóta nem jött újabb segítség s bizony ott tartunk, hogy a derék pedagógusok nagyon szomoru nyári vakációnak néznek elébe.

Huszszázalékos bukás

Nagy ijedelmet keltett a tanév folyamán a középiskolákban a kultuszminisztériumnak az a közismert elhatározása, hogy emelni kell az érettségi vizsgálatok nívóját. Egyik-másik középiskolában már attól féltek a diákok, hogy rekordbuktatás lesz. Szerencsére nem ez történt s ebben főleg a nyolcadikos diákoknak van érdemük, akik gondos készülés után ültek le vizsgázni. De éppen így dicséret illeti a vizsgabiztosokat is, akik feladatuk magaslátán álltak és az igazságot szolgálták. A biztosok javarésze egyetemi tanárokból került ki, akik a derék tanárokkal karöltve humánusan jártak el az érettségi vizsgálatokon. Ilyen körülmények között normális bukattási százalékot eredményezett az érettségi.

Ugyanígy normálisnak mondható az alsóbb osztályos diákok tanulmányi eredménye is. Budapesten átlag huszszázalékos a kisebb diákok bukási arányszáma. Most is a számtan,

illetve az algebra vezet a bukási statisztikában. Általános a panasz a középiskolákban, hogy nagy a tulterhelés. Különösen az algebra miatt panaszkodnak a pedagógusok és a diákok egyaránt. Nem látják indokoltnak, hogy ezt a tantárgyat már a harmadik osztályban kezdik tanítani az eddigi rendszerrel szemben, amikor az algebra csak a negyedik osztályban kezdte kinozni a diákokat.

Egyébként a diákok szorgalmasan tanulnak. Különösen a magyar nyelvből és irodalomból, a történelemből, a földrajzból és a modern nyelvekből van jó eredmény. Szigorú fegyelemben sem volt hiány, ami nem volt kárára a diákoknak. Minden iskolában rendszeres tankönyvraziát tartottak és szigorúan ellenőrizték, megvan-e minden diáknak minden szükséges tankönyve. Jó hatással voltak diáktársaikra a cserkészek, akik sok egyéb mellett arra is buzdították a növendékeket, hogy tömegesen kapcsolódjanak bele a tejszakcióba. Minden iskolában tíz fillérért mérték ezt az egészséges italt és a diákok átlag nyolcvan százalékban éltek is vele. Ez is, a szokászerűen fejlesztett sport is azt eredményezte, hogy a magyar középiskolák diákságának egészségi állapota örvedetesen javult.

Leányok százai iskola nélkül

Szörnyű baj fenyegeti azokat a szülőket, akik a Terézvárosban laknak és abba a helyzetbe kerültek, hogy felcseperedett leánygyermeküket középiskolába irassák. A rendkívül népes kerületben mindössze egy leányközepiskola van, az Andrássy-uti Mária Terézia-leányliceum s ez is olyan szűk épületben működik, hogy az egyre fokozódó igényeket nem képes kielégíteni. Az a baj fenye-

Szer

Cím

get, hogy derék magyar leányok százai szorultak ki szeptemberben a középiskolából. Már ismételten kérték az illetékes köröket, hogy a nyugati pályaudvar környékén új leányközépiskolát állítson fel, de az akció eddig meghiúsult. Most itt a tizenkettedik óra, s ha másként nem megy, bérházban nyissák meg a Térézváros második leányközépiskolájának első osztályait.

Forrá

Két mintaiskola Budapesten

Van Budapesten mintagimnázium, vannak tömegesen olyan más iskoláink is, ahol nagy-szerű munkát végeznek, de ezek mellett is külön említést érdemel két budapesti magániskola. Az egyik a gyermektanulmányi alapon működő *Uj Iskola*. Domokos Lászlóné elgondolása szerint végzi munkáját. Sikereiről és páratlan módszeréről lapunk az utóbbi évek folyamán már ismételten megemlékezett. Ebben a tanévben ismét közelebb jutott céljához. *Meglepő tanulmányi eredménnyen felül olyan kiállítást rendezett, amelyet európa-szerte lehetne mutogatni a magyar pedagógia nagy dicsőségére.*

A másik magániskolát Tóth Erzsébet hívta életre a Rózsadombon. Gyönyörű kertes vil-lában dolgoznak a növendékek, olyan peda-gógiai vezetés mellett, amely előtt kalapot kell emelni. Alkalmam volt végighallgatni ennek a magániskolának a vizsgáját. Elemista fiuc-kák és leányok vizsgáztak koedukációs keret-ben s csodálatos tárgyi tudásról tettek tanu-bizonyságot. *Ebben az iskolában az sem álom, hogy a magyar gyerek tanuljon meg németül.* Itt mindenki tökéletesen beszéli a német nyelvet és olyan szeretettel tanul, hogy a világ legnagyobb pedagógusai is meglepőd-nének. Napközi otthonszerűen nevelik a gyer-mekeket és ami a legnagyobb ujtás a magyar iskolai életben, *az iskola autóval szedi össze tanítványait a város különböző részéből és ugyancsak autón viszi haza a kicsinyeket mun-kájuk végeztével.*

Tóth Erzsébetnek el kell szenvednie ezt a nyilvános elismerést, amelynek az a kimon-dott célja, hogy a magyar kultuszminisztérium illetékes urai a rózsadombi iskola sikereiből bizonyos következtetéseket vonjanak le és gyümölcsöztessenek a többi budapesti gyer-mekek javára.

Bagyó János dr.

füz.)